

TIDEARVET

Barnmorska eller distriktsköterska?

Geografi för alla
Härskar van Leons Englands
arbete anordnas av
Greta Stendahl.
**De lyckliga för-
fattarna kongress
har hållit i Moskva.**

Et ständebud från
Montevideo.
Filmen om Tjeluskin.

Vad har hänt?

UPP MOT TIO MILJONER KRO-
NOR har ett enda välgärde trä-
dat ut för de närmaste åren kost på
distriktsvår. Om detta beslut kan
man låsa i en liten notis i dagrens-
men med många peten, så obetydligt
bedömdes — var det hela. Oan sommar
säg blott ett enda distrikt. Söderläg-
gen, väns ombyggnad det huvudsakliga
rörde sig om, är ju så småningom
framgång för öfriga personer. Tank
om ett härad tog ut skatt och läsnä up-
penbar blott för ett par miljoner för år
dåna firi sin midrä och spådnars
värd under den närmaste tiden? Är det
någon som tror att ett beslutat up-
pehången sådana raddade? Vågar är väl
viktigare än barn. Tank på många vä-
ra frid man kan gå hugga med för att
räta ut en liten kråk.

VÄGMASTARENS KAPPA vil det
nya Folksamhet alla, västerliga
titansman med bondeförbund, och
kräver därför att som utslagsgrens-
rikt i riksdagen få sig anfördrag, re-
geringsuppdrag. Socialdemokraterna
finer med skil frågan är för änd-
vickat och att minoritetseringrar äro
ända.

JAFANERNA HA HAKTAT NIO som
nya Järnvägslinjeämännen vid öst-
kinesiska järnvägen, vilket framkallat
allvariga protester från tyska sidan.
Japan skrytar på sabotage och allmänna förtry-
telser, men Sovjet påpekar att den oriet-
nalska delen av järnvägen på detta sätt
kommer att bli otarbar — ty den har be-
rövats en stor del av sin ledande per-
sonell.

NY GENERAL FÖR FRÄLSINGS-
ARMÉN skall utses av det högsta rå-
det, som omfattar 85 ständige och sam-
manträtt i London under veckan. Man
hade på förhand tappat Commander Eva
Booth, en av gamla NUBENs bästa offi-
rar. Känd icke endast för skönet stän
för sin stora organisationsförmåga och
välfärdigt. Men väl till lysa sammar-
hånga med blivande demokratiställning till
reformkrav — tilläts till byo och an-
strängum?

Veckovisaren

Vill Ni arbeta
för en upplyst
och ansvars-
kännande
demokrati?

Prenumerera
på
Tidearvet!

Till drets slutt 2 kr. Postgiro 1544

Mr Schlyters förslag i abortfrågan.

Frågan om abortlagstiftning har varit
framförd för en ingående diskussion
vid det Nordiska Juristmötet, som ägde
rum i Oslo i förra veckan. Justitiemi-
nister Schlyter gav därvid en redogörel-
se för den huvudsakliga utformningen av
det förklade svenska förslaget, som
enligt justitieministern skulle te sig un-
gefär på följande sätt.

Avstyrdnad av huvudsakspå, med
känsliga indikationer skall fortfarande, li-
ksom hittills, vara tillåtet och be-
räknas någon särskild lagbestämmelse, om
öfriga skall vara skyldig att till Medicinal-
styrelsens rapporter varje fall, då så-
dant ingrepp utföres.
En ny princip införas i lagbestäm-
ningarna så att även abort på andra grun-
der än medicinska indikationer kommer
att vara tillåtna i vissa fall. De skall,
som därvid kunna komma ifråga har
Justitieministern uppdelat i tre olika
grupper. Dels ettiska skäl, d. v. s. om
huvudsakspå förmåkan av välfärdigt
eller då det gäller minskningar eller on-
önskliga eller när det över huvud taget
kan anses vara fråga om en kränkning
av vad justitieministern kallade kvinnans
känslfrihet.

Dels engångs skäl, nämligen där det
kan antagas att barnet på grund av
avvsnag kommer att leva av snävsig-
het eller svår kroppslig sjukdom.
Dels slutligen sådana skäl, som anser
siges, när kvinnan genom barnets
finelse skulle förkastas i mid eller efter
allvarig fara skulle utsättas för hennes
välstånd.

Tillåten för huvudsakspå avstyrd-
nad på de här uppräpnade indikatio-
nerna skall smärreliet omgärdas med

svåra säkerhetsåtgärder. Abort får så-
lunda inte företagas efter huvudsakspå-
pets tredje mindst, annat än när särskil-
da skäl föreligger och under inga omständ-
igheter mot kvinnans bestämde nekande.
Om kvinnan själv på grund av sin-
neslöshet eller annan anledning icke kan
lämna tilligt samtycke till ingreppet, får
initiativ däri till tagas av förmyndare eller
annan som har vårdnaden om henne.
Även bör man, om det gäller en kvinna
under aderton, eller förslaget tyngsär
är, om möjligt inhemma föräldrarnas yt-
telse.

Till yttermera visso skoll förslätning-
arna för huvudsakspå avstyrdnad
prövas av två läkare, därav en tjänste-
läkare, och de grunder på vilka de bygga
sitt avgörande skola skriftligen angiva i
en fere ingreppets utvärderande under-
red handling.

Ingreppet får endast utföras av leg-
timiserad läkare — det här också förklar-
sats att det skulle få ske endast på statlig
eller kommunalt sjukvårdsanstalt.
Justitieministern skilf direktör i sin re-
dogörelse i de fall af, då avstyrdnad
av huvudsakspå fortfarande skall vara
straffbelagd.

Först och främst om ingreppet skilf
utan föregående prövning. Om vederbä-
rande trosk detta köv, styrka att aborten
varit framgådd på något av de förut an-
givna ansest skäl i sådana fall straffes
efter en indrigare straffsakt än för
förfärdning. Om någon däremot ut-
övar denna handling för vinnings skäl
eller vanmässigt höjst straffat.

Har huvudsakspå avbrutits utan att
något av de angivna, godkända skälerna
(Forts. å sid. 2.)

Devinez:

Den förgiftade luften.

I ngen i Europa önskar krig, men krig-
et ligger i luften och kan nästa
ögonblick bli verklighet.

Det förvaras att den uttrytt dessa
avslagsväggar präglade ord är den store
färdens dikatorn, för vilken ingenting
borde vara omöjligt, ty oss att frena lä-
rens i Europa om han ville. Föret med
sådana fredsvänner som Mussolini och
Hitler är det, att när de säga, att de
icke önska krig, menna de icke krig vill.
Folken skulle krig, menna de krig vill.
Kriget på luften, ni ha själva förgiftat det.
Dessförinnan att de ej kunna lösa de önska del,
avstår krig, men de ha själva skrivit sin
inropensförklaring.

All slappa fri drucken, är att ha lagt en
hemsk konsekvens av världssystemet.

Den lag som år 1925 gav möjlighet till
alternativt civilfjärd löst för dem som av
ettiska skäl vägrade militärtjänst, kan
naturligtvis inte undgå attacker i en tid
som denna. Den tillkom i ett humanare
önskemål. Orsakat är t. o. m. regeringens
övernagring en revision av lagen, utspä
vara att de ettiska vägrarna öka, och att
det är så avstått på grund av sysselsät-
ning i dem. Nästa år skulle omkring
1,000 vägrare behöva sysselsättas, och
det kan man icke. Det finns, eftersom
det måste finnas, arbete för åldarna men
inte för 1,000 yngre män som vilja göra
längre värpliket än sina brödrars blott
de slippa militärtjänst!

Krigsamtalningarna sammankommitingar
har alltså varit vägrna för att fördröen
med vägrarna för, vägrarna är ett be-
svaret. Det är, vägrarna 8, å ena sidan
rättligt att de som icke kunna lösa sig
sitt till frans till krigsbered slippa det,
men det är farligt att dessa 8 förklarar
som skollare kunna begagna sig på det.
De verkliga samvettsamma vilja ge sin tid
och sina krafter, så länge all möjlig un-
dgående vägrar i till föreständet enligt,
men de vilja ha produktivt arbete att
utöva. De vetta ju ändå har mycket de
ha utövat. Det är betydligt lättare att
de icke vägrarna kunna vill åt. Ty de
politiska vägrarna i allmänhet för att ridda
sina egna själar, de ha i många fall visat
saken sånt inflyrde för att genom sin vä-
gran kämpa mot kriget, som de efter sin
lösning av Uppenbarelsebok äro kund-
viktiga. De icke vägrarna fatta sitt be-
svär i hopp om med sin individuella handling
hjälpa till i kampen mot kriget. Det är
deras etiska resonemang, men det är icke
deras som är så avstått att fatta. I dessa
dagar vill t. o. m. en stor djupig stock-
holmstidning på ledredets uttalande sitt
djupa tvivels om att någon kan vägra
värplikhet av ettiska skäl.
„Det kan man nog! Det finns män-
niskor — och det underliga är att de icke
tror i majoritet — som så djupt insett det
vassniska i att vilja leva och söka frisa
vidare vår kultur under passerna mellan
kriget, att vilja kämpa in en personlig
kamp för att i sin mån omkullagga kriget.
Det finns människor som icke brub-
bas av, slara vidare och ta lagen som den
kommer under hölet av förtändare krig.
Som detta de rätta slatubarnen av
vid tidningarna nämna, dessa slatubarn
som födingarna själva stå vägrna ut.
Lagfrätt mot dem! Så få ut se har
prestat att åtminstone försöka göra efter.

Goda tider.

Tredens till förbehållna tider, som
vi föra mycket långa och även
kunnas se till och annat tecken på i det
dagliga livet, och vilken började för
uppsat är det sedan, har hållit i sig nä-
gonstunda. Att en åren nu avslöjas av ett
sammalängd, skrivs till stor del på
konjunktionsens ton.

Vad innebär ut de goda tiderna för
Sveriges värdnadsmått?
Först och främst starkt minskad ar-
betslöshet, jämförelsen för antalet arbets-
lösa är omkring 86,500. Det betyder,
jämförd med sanna tid i Jof, en minsk-
ning med omkring 52,000 man, jämförd
med 1932 omkring 8,000. Arbetslös-
heten inom arbetsorganisationerna hade
den sista joni gått ned till genomsnitt
1937 procent, som minskar från skogs-
och betningsindustrierna, som just nu ha
ett mycket hög arbetslöshetsprocent. Det
ta är en betydlig minskning för för-
gående månads siffror, som var 15,3 procent
och ännu större från föregående års
juni till, 20,7 procent — var femte man
genomsnitt.

Arbetslösheten under andra kvartalet
har i sin siffra varit den bästa sedan
beräkningen vid denna årets första siffror
1933.
Den stigande konjunktären har också
kommit utvisas på priser och omställning
inom våra viktigaste industrier, trä-

pappers- och järnindustrierna. Den re-
lativa stillhet som till under sommån-
derna utpräglades av fasta priser och
stort sett goda utsikter för 1935 års up-
psätt.

Den stora frågan är nu, om den nu-
varande ljusningen kommer att bestå.
Ingen vägar sig på att fortfarande avviga
om det i inledningen till en mängd
högkonjunktur eller bara ett tillfälligt
uppsving.

Socialdemistern har för sin del fram-
hållit den stora del som regeringens kon-
junktur håll i luftslutan på arbetsmark-
naden. Naturligtvis spelar det en betyd-
lig roll att omkring 30,000 arbetare fått
sysselsättning i arbeten, som tillkommit
på statens initiativ och att omkring
41,000 företag med ständigt ställt i
gång eller komma att inom närmaste
tiden värdrevisas. Därav kommer vi da-
rerida själva Arbetslöshetskommissionens
arbeten som de statkommunala företa-
gen.
Men det finns också en annan räk-
ning. Att högkonjunktären beror på för-
ningsindustriens blomstring. Det ut-
trycker i föring med det överallt påpek-
ta de fulstann som heter osäkerheten i den
ekonomiska och politiska utvecklingen,
gör att man inte vägar med bestämdhet
säg, hur länge 1933—34 års goda tider
skola hålla i sig.

Kvinnliga Medborgarskolan vid Fogelstad.

Höstkuren 1934: 4-26 oktober.
Prospekt och upplysningar hos rektor
Honorine Hernelin, Fogelstad, Jultla.

Fredrika-Bremer-Förbundets byrå

Klarabergsgatan 48 - Stockholm C.
Linnar nordstrådnrd såd vid yrkesutbildning kvinnliga ungdom.
Tel. 20 45 50, 10 27 62.

TIDEVARVET

Radikal politisk veckotidning.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfridag.
Trievaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén.
Norrländsgatan 18.
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvskaver. Boutredningar och testamenter, förvaltningsuppdrag. Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

KUNGSÖGATAN 6, STOCKHOLM
Tel. Växel: N. 333 15.

Allm. Barnbördshusets poliklinik

Alla vardagar 11-12 för havandeskapet och dess sjukdomar och 14-14.30 för kvinnosjukdomar.

För medellösa kostnadsfritt, för andra mot erlläggande av 2 kronor.

Stockholms stads Poliklinik vid Kornhamnstorg 4

Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9-110 f.m.
För havandeskapet och dess sjukdomar.

För medellösa kostnadsfritt, för andra mot erlläggande av 2 kronor.

Stockholms stads sexualhygieniska poliklinik

Mottagningsstider: Onsdagar kl. 6-7 e. m.
Lördagar kl. 9-110 f. m.
Läkare: Doktor Gerda Kjelberg.

MALMÖ:

Sexualhygienisk rådfrågning

kan ske hos sundhetsinspektören, doktor Höjer, måndagar kl. 12-13 & hälsöversigsbyrå samt hos doktor Eva Smedberg, Gustaf Adolfs Torg 45, måndagar kl. 17-18. Rådfrågning kostnadsfri. Obemedlade och mindre bemedlade kvinnor kunna efter läkarens prövning erhålla lämpligt preventiv utrustning kostnadsfritt.

Professor Johan Almkvist

Byggnad 7, Stockholm. Tel. 67 50 75
Mottagning: 9-9.45, 4-5, 5-5.45, 10-10.15, 11-11.15. Huds- och Könsjukdomar. UPPLYSNING I AKTENSKA PLIGA OCH SEXUELLA FRÅGOR.

Alma Axelssons FÖRLÖSNINGHEM

LINNEGATAN 19
Mottager inackord även för längre tid. Tryggt och egen, välskött.
Tel. 778 24.

Har Eder damfrisör Tidevarvet?

Centralbadets damfrisering rekommenderas Tel. 23 33 35. Företagsklass.

Henkels Kallutispermanent

med original, nya klass uttjänade, LÅNGA PRISER. Garanti: Pengarna tillbaka om ej utföras. Helga Nilsson Damfrisering FRIIDHUSG. 72, 1 tr., STHLM. Tel. 30 88 92.

Almondora-Institutet

40-årig homeopatisk praktik. Mottagning 11-2. Rådfrågning även per korrespondens. Begär prospekt och frågelista. Leg. läkare. Address: Upplångat, 16, 4 tr. (hise). Stockholm. Telefon 32 08 99.

600 meter blekt Lakansväv,

128 cm. bred, prima, något solsig, 80 öre m. Oskarens Lager, Kungsg. 70, Helsing. 8.

Den 1 Sept. 1934.

Barmorska eller distriktssköterska?

Sverige anses vara ett av de länder, som ha den bästa förlossningsvård i världen och stor omsorg har nedlagts på utvecklandet av vårt barmorskeväsende. Våra låga siffror för barnsängsödligtthet torde till viss grad bero på tillgången till denna väl utbildade yrkesgrupp.

Till ytterligare förbättrande av mödra- och spädbarnsvården kräves dock en effektivare för- och eftervård för barnafödskorna och spädbarnen än den som ofta förekommer. Men då möter man detta problem: skall denna vård anföras åt sjuk- och distriktssköterska, eller läggas i barmorskornas händer? Medicinalstyrelsen har i sitt förslag till distriktssköterskeförordningen omorganisat gånget i den förre vägen. Det föreslås där bl. a. att distriktssköterskans verksamhet skall omfattas både sjukvård och förebyggande vård — med förebyggande vård menas i förslaget såväl barnavård för olika åldrar som moderskapsvård.

Mot detta förslag har Svenska Barmorskeförbundet, som är en sammanslutning av 1,400 i landet verkamma barmorskor, inlagt en bestämd protest, försedd med en synnerligen stark motivering.

För det första framhåller man, att den s. k. förebyggande vården av mödrar och spädbarn, om den skall ha något värde, bör stå i så nära sammanhang som möjligt med själva förlossningsvården. Icke minst ur psykologisk synpunkt är det av största värde för både patienten och barmorskan att icke vara främmande för varandra vid själva förlossningen. Eftersom förlossningsvården under alla omständigheter måste skötas av barmorska, vare det sålunda opraktiskt och olämpligt att lägga förvården i andra händer.

Vidare framhålls barmorskornas ojämförligt mycket grundligare utbildning i förvård såväl praktiskt som teoretiskt, under deras tvååriga utbildningstid. Då sjuksköterskeelevernas teoretiska undervisning i barnvård och moderskapsvård enligt Medicinalstyrelsens förslag endast skall omfattas tjugofem timmar och denna tid uppdelas på vården av barn i olika åldrar, kan det icke bli lång sammanlagd tid som kommer kunnskaperna i själva förvården tillgodo. Barmorskorna däremot ha under sin tvååriga utbildningstid dess ungefär sjuttiofem timmars aktivt deltagande i lektioner om havandeskapet och dess komplikationer, dels åro de närvarande vid ytterligare ett trettio—fyrtiofem lektioner i dessa ämnen, d. v. s. just om förvården och dess förutsättningar. Förbundet hävdar även barmorskornas större kompetens att övervaka spädbarnets vård under det första levnadsåret framförallt ifråga om amningen i dess olika skeden.

För tydlighetens skull önskar Barmorskeförbundet få uttryckligen fastslå i barmorskereglementet att vården av den friska, havande kvinnan, den regelbundna förlossningen och barnsängens och friska spädbarnet är barmorskans uppgift.

De synpunkter som Barmorskeförbundet framfört böra på det starkaste understrykas. Även om förlossningarna alltmåra komma att ske på sjukhus finns dock ingen möjlighet att helt undvika barmorskorna. Det har heller knappast av någon föreslagits, att barmorskeväsendet skulle stannas. Men det är i stället tillfullo utnyttjas för mödra- och spädbarnsvården vidare utveckling.

A.-B. Schreuder & Olsson
Agnegatan 34, Stockholm.
Tel. 53 12 49, 50 77 82.
ARBETEN I TENN:
Konstindustriella artiklar
lämpliga som hedersbrev
och sportpris. — Glasformar,
marsipanformar, patientkork m. m.

Sit Ansgarsboden

Malmkillnadsgränd 7, Stockholm C.
Postg. 56537. — Telefon 10 96 92.
Beställa, mottagas. Postorder ombesörjes.
Bästa inköpskälla för kristlig konst i alla utlörfanden.

Lucks paffe arom-fosfat

Moderna Funkisfåtöljer

i crepe och mockaplysch kr. 55. Duschstolar fr. 25. Bildschislonger 38. Liggfåtöljer i hudimit. 95. Sängar 9, madrasser 5. Plymdukschattler från 65, ek-, björk-, korgmöbler, koftmatnor, tyger, kast, stuvor, stoppning. Realisation pågår, reparationer, beställningar. Fabrikboden, Metarag. 6, hörn. Södermangan. 57, Tel. 40 07 66, och Jungfrug. 7, Östermalm.

Bagarstegen

HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 • • 73 37
GÖTTAGATAN 52 • • 333 90

STAMMING,

(TALSKRÄCK) o. a. nervösa talrubbingar samt talängtanor behandlas av talpedagogen P. O. Broberg, Floragatan 16, Sthlm. Tel. 10 03 24. Svärspr. 1 kr. Varning i värdelös korrespondensmetod!

MÅSTE VI UPPGE HOPPET I FREDSSAKER?

Nya välgär för fredsarbetet.
Av Magnus Lithner.
A.-B. SEELIG & C:mi
50 öre.

Arbetarnas egen Tandklinik

Svedenborgsgatan 42 (hördet av Skånegatan).
Mottagningsstider: 10-3, 5-7.
Tel. 41 61 24.
ALL SLAGS TANDVÅRD.
Legitimerad tandläkare.
Låga priser.

NYPONSOPPA

pa 10 minuter med Novums Nyponmust
Delikat och billig sommarmat!

Bra och billigt bor Ni på Frälsningsarméns Hotel i Stockholm Drottningngatan 66, tel. 23 27 75 Stilla och lugnt. God betjäning.

Demokrati, en fråga om livsorientering.

Demokratin och dess problem har många uttolkare. I dr Natanel Beskows lilla skrift, *Demokratis problem*, behandlas de emellertid så klart och från så väl genomtänkta utgångspunkter, att många av de svåra frågorna tyckas framställda i ny och belysande dager. Boken, som givits ut på Birkaägarens förlag, genom Förbundet för Kristet Samhällsliv är mycket billig. Den kostar bara femtio öre, varför priset inte bör lägga hinder i vägen för den spridning den förtjänar.

Vi anför ur boken det stycke som handlar om »den moderna demokratis födelse» och sanna innebörd: »Tanken, att individen är intet, staten allt — vilken tanke är gemensam för de europeiska diktatursträvandena — är säkerligen till stor del att förstå som en reaktionsföretelse, framkallad av den upplösning, varill den till atomistisk själöshet urartade västerländska individualismen lett.

Riddningen från de båda ytterlighetserna — staten är till för individernas skull, individerna åro till för statens skull — båda lika osanna och lika oberättigade, ligger, så vitt jag kan se, i en djupare upplåtning av personligheten och en därpå grundad djupare uppfattning av gemenskapen.

Mårligt nog inrymmer demokratis historia en företeelse, som icke blot kan tjäna som åskådningundervisning om betydelsen för demokratin av en sådan upplåtning av personligheten, utan som även faktiskt spelat en stor roll vid det demokratiska genombrottet i Västerlandet, ehuru detta sammanhang blifvit nästan förgittet. I slutet av 1600-talet grundade William Penn tillsammans med sina följeslagare — kväkare, mennoniter och baptister — i Nordamerika staten Pennsylvania. År 1683 anställd i huvudstaden Filadelfia den nya statens författning. Denna var sådan, att den tyske sociologen professor von Schulz Gaevernit om denna tilldragelse säger: »den moderna demokratin föddes i Filadelfia år 1683».

När Penn lyckades så väl med sin demokratiska stat, var det emedan de människor som bildade den upplevat demokratin som en religiös erfarenhet och funno dess grundläggande princip i den upplåtning av människans sin var grundad i deras gudstro. Deras höga uppskattning av den enskilda personlighetens bottnade nämligen i övertygelsen att i varje människa bor en gudomsgnista som kan och skall bli till läga. — — Ty detta måste vi ha klart för oss: demokratin kan icke försväras med yttre åtgärder allenast, vare sig författnings-

Hr Schlyters förslag ...

(Forts. fr. sid. 1.)

föreläggat, straffas som för fosterfördrivning. Och om en läkare efter verkställd prövning förklarar att det föreliggande skäl för havandeskapets avbrutande fastän han borde ha insett att det icke förehåller sig så, får han även straff efter en särskild straffbestämmelse.

Vidare bör stadgas straff om aborten utföres av icke legitimerad läkare, om läkare tar högre arvode för ett sådant ingrepp än vad som stadgas i särskilt fastställd taxa, för försurmande anmälningsplikt, oriktiga uppgifter etc.

Att justitieministerns förslag mottogs med stort intresse och gav anledning till en givande diskussion framgår av den norska pressen. Vid däremot själva innebörden i förslaget beträffar, framkallade den kritik bl. a. från tre av Hr Schlyters företrädare på den svenska justitieministerposten, nämligen hovrättspresidenten Ekeberg, justitierådet Gjärde och borgmästaren Bismarck, vilka uttalade vissa tvivel på att de av Hr Schlyter uppdragna linjerna innebure den rätta lösningen av problemet. Man kan av detta förstå, att Hr Schlyters reform kommer att få motstånd att övervinna.

Utän tvivel innehåller förslaget många sypunkter, som åro värda att ta upp till diskussion. Men innan det givits tillfälle att närmare ta del av dess tanke och grundligt sätta sig in i dess tankegång, är det svårt att avgöra om det ligger en genömtänkt och hållbar princip till grund för förslaget. Vad som i varje fall redan nu står fullt klart, är att ett effektivt bekämpande av det samhällsönda som fosterfördrivningen åro, icke kan åstadkommas utan att samhället vid sidan av åberogliga utlåningen lägger den största vikt vid positiva åtgärder till moderskaps hjälp och skydd.

reformer eller polisförordningar. Dess räckvidd ligger i självsinnes och inre förmåelse. Och alla yttre åtgärder bli ett fämlande i det ovissa, om vi icke fatta demokratis väsen tillräckligt djupa. — Svårigheten att finna giltiga definitioner, att genomskåda de ofta anförda slagordens rätta innebörd bör avta de politiska standarddiskussionerna alltför litet givande. De klara linjerna i dr Beskows upplägning av problemet skola säkert vara många intresserade människor till nytta.

Fastighetsägare-Vicervärer

Hyresgäster!

Använd den nya utrotningsmetoden DÖDSSTRALEN mot väggbohran!
Billigt — Effektivt — Under full garanti. Ring Desinfektionsfirman WÄRMESTRALEN
Tel. 20 32 29. STOCKHOLM. Tel. 11 64 29.

NORRKÖPINGS STUVLAGER

KLÖDESHANDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.
Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra konstant. Detta ersättes till våra bill. priser.

SAMSKOLA. OLOFSKOLAN STOCKHOLM.

Under Kungl. Skolöverstyrelsens inseende. PROGRAM. Koncentration i arbetet, självverksamhet, samverkan mellan skilda ämnen. Slutna arbetsdag (barnens arbete i huvudsak förlagt till skolan), riklig tid till praktiskt arbete och friluftsliv. ELEVER mottagas för nista läsar i: småbarns-avdelningen (3-6-åringar), 4 förberedande klasser, 5-årig mellanskola samt rearing i 4-årigt gymnasium. LOKAL: för 3e förberedande t. o. m. ring i Malmkillnadsgränd 47; för småbarns-avdelningen samt 1:a och 2:a förberedande Vallhallvägen 106. MOTTAGNING (Malmkillnadsgränd 47) vardagar kl. 11-11.30 (ej lördagar). Tel. 11 44 20. GUSTAF MATTESSON.

Kurser i tillskränning, sömnad och provning av herr-, dam- och barnkläder. Se närmare i begärt prospekt som skickas franco. Aftonkurser börja den 17 september.

A.-B. Stockholms Tillskräareakademi

Drottningng. 71 A, Stockholm. Tel. 21 33 10. (Statlig understöd och inspektion läroanstalt.) Pappers-mönster, försedda med ovanstående varumärke, garanteras för god passform och exp. omglände. Begär prislista!

Jorden är ett bra hem!

Hendrik van Loon: Geografi för alla.

Det sägs att Hendrik van Loon redan som nioåring började skriva en universell historisk encyklopedi. Han har förverkligat sin barndoms idé i ett författarskap (där han utbytt sitt hemspår höllandskän mot engelskan) som gjort honom känd över världen, just genom att han berättar mänsklighetens historia. När han nu skrivit en *geografi för alla*, är det ur mänsklighetens synpunkt han söker ge en universell beskrivning av den jord, som är oss »ett bra hem» och »frambringat allt vad vi behöva i överflöd». Det är för vår ömsesidiga trivsel vi behöva känna och värda det hemmet. Vi äro medpassagerare på vår planet, »detta lilla mörka föremål helt omgärdat av den tomma rymden». Låt oss inse detta så att vi upphöra att göra orätt mot vår frikostiga fosterförmö! Detta är tendensen i denna geografibok som mer konsekvent än de flesta följer en numera gängse definition på skollämnet geografi: *geografi är läran om jorden som hemvist för människorna*.

Vid den tid då den lille hölländske pojken höll på med sin historiska encyklopedi skrev Anna Sandström inledningen till sina *Geografiska kurser* med många förnyelsens tankar för den gamla skolans stereotypa geografi. Hon såg den som det centrala skolämnet, där vetanden från skilda håll möttes och där sammanhangen utkristalliserades. Det är allom bekant hur, sedan detta genombrott, geografin omdanats som skolämne. Den geografiska vetenskapen har ju även under denna korta tidrymd av c:a 40 år genomlevt en blomstringstid, och det är ett rikt stoff den förfogar över, som vill göra en geografi för alla. Genombrottet är dock varken så gammalt eller så genomfört att icke den geografiska allmänbildningen alltjämt är mycket bristfull. En lättillgänglig populär bok, som ger överblick över modernt geografiskt vetande, har en stor uppgift att fylla, helst som det moderna livet gör geografiska kunskaper och geografisk omdömesförmåga allt viktigare för varje medpassagerare på jordskutan.

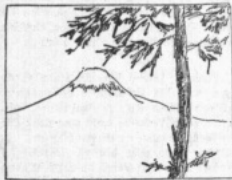
Första villkoret för att göra en sådan bok är att äga mycket omfattande kunskaper i geografi och i en hel serie närbesläktade discipliner. Andra villkoret, vilket är det första likt i betydelsen, är åskådighet i framställningen. Van Loons sätt att fylla detta senare lämnar intet övrigt att önska. Han kan måla med ord lika väl som med linjer och färg. Text och illustrationer föga sig till ett helt som bär konstverkets prägel. Men då ibland kunskaperna inte räckta till kommer själva åskådigheten att leda läsaren vilse. Det som låter riktigt träffande tror man gärna på. Börja t. ex. med kapitlet om Skandinavien. Översättaren (Valdemar Langlet) säger härom: »Sådan skildringen föreligger har den ju sitt väsentliga intresse för oss i framlidens syn på vårt eget och våra skandinaviska granntfolk... Man skulle ha förtägit doften därav genom en bearbetning som... icke kunnat undgå ifall det

gällt... att giva en... träffande bild av de skandinaviska folkens liv... och omgivning.»

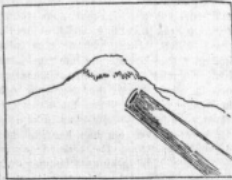
Ja, så är det ofta, och vi svenskar äro kanske mer än andra känsliga för orik-

Om Atlanten bleve torrlagd.

Det gamla Japan.

Det nya Japan.

tighet eller ofullständighet. Vi beröras obehagligt av det slarv som t. ex. avslöjas i följande passus i kap. om Ryssland. »De s. k. pilgrimsfärderna, *kväkare* (!), som från England utvandrede till Amerika...» Om än van Loon ibland skattar åt gängse missuppfattningar, ger han dock träffade prov på fin iakttagelseförmåga. Om han än något förtjänligt omvärderar värden i översikten av Nordens historia har han, synes det mig, fått ett grepp om något av det centrala hos Nordens folk när han säger:

»Det finns länder som blivit natures slavar, det finns länder där människan begätt våld å naturen... Till slut finns det även länder i vilka människan älskar naturen och förstått dess krav samt arbetar hand i hand med densamma. Vill man få se ett upplytande exempel härpå, då må man resa till något av de tre skandinaviska länderna.»

När man gjort ett par sådana korrekta prov finner man sig bättre tillträtt i författarens sällskap och vänder sig vid att inte pressa varken likneser eller bilder för hårt. I allmänhet är jag böjd att tråda upp till bildernas försvar. De ge i sin art mer än texten. Man ser i en glimt vad författaren menar, men ett detaljstudium av bilden ger inga nya fakta såsom studiet av ett vanligt vetenskapligt diagram gör. Boken är ej, och vill inte vara, en tentamensbok. Men man minns bilderna. Jordens klotform inötes genom att den syns på varje bild över ett större område, de tredimensionella »kartorna» lämna ingen i ovetenhet om kontinentaltjänerna. En sådan bild som det gamla och det nya Japan är nog så signifikativ i enkel inpräntande skärpa. Men det har sina risker att förenkla problem i denna grad.

När van Loon åskådigheten i bild genom enkelheten och de få detaljerna, leder hans ordmåleri med en motsatt metod till samma risker. Han begagnar sig av en pratsamhet som flyttat med det han talar om till ett mycket lättillgängligt — ibland allt för lättillgängligt — plan. Det är konstnärligt genomförd teknik, men det blir lite tröttnande att leka sig igenom 400 sidor. Man börjar med roat intresse att tänka sig människorna som leva på jorden inpackade å lå sardin i en kubisk låd med 750 meters kant. Man fortsätter med vardagligt sampråk om vår planet och dess likar och skummar meteorologi och geologi på bokens första 50 sidor. Det är fart och schwing. Idén att visa ebb- och flodfenomenet med en kraftig magnet som bildar »flodväg» i järnpulvet på en tallrik är glänsande. Man är visserligen ibland färdig att utropa med översättarna: »Det är tillåtet att tvivla», när slutsatserna komma för tvärsäkra och lättvindiga. Icke minst gälla dessa tvevelsmått de historiska återblickar som förf. låter bilda bakgrund för varje enskild land genom hela raden av europeiska stater till Asien med dess »kulturstrål» på vår egen kontinent, Australien, »natures styvbarn», Afrika, »de stora och märkvärdiga möstaterernas världsdels», och slutligen till förtäns adoptivland Amerika, »den mest gynnade av alla världsdelar». Det är skada att dessa ta så stor plats i framställningen. Människans samarbete med naturen kommer därigenom för lite till sin rätt. Förf. påpekar i inledningen med ord och bild att »där naturen lämnas åt sig själv har den ingen särskild brådska, men om människan hjälper till och skjutur på kan den ibland visa sig arbeta med förfärande fart.»

Han återkommer till dessa tankar i slutkapitlet. På en kort sida med hemsk knapphet låter man de vitas grymma exploatering under den »forrika» kolonisationspassera för sin syn: dessa ögränder aldrig höras talas om, men som dock nu äro en orsak till oron i världen. Föremålen för den vita rasens exploaterings-

begär äro ej längre hägade att spela den rollen. »Det som oss göres behov är varken att ta eller ge utan helt enkelt att hjälpas åt.» Hjälj till sådan inbördes hjälp är det förf. velat ge, men det förefaller som om hans bok i detta avseende icke når sitt mål. Trots den allvarliga vilja som skymtar här och där tycks förf. nöjd med den unga flickan han citerar i slutet av sin bok: »Det är väl inget roligt att läsa geografi och man inte till sist får komma ut och resa ett tag.»

»Om havet vore torrlagt» är en bildtyp

De lyckliga författarnas kongress.

Den väldiga Sovjetunionistiska författarkongressen som började den 17 augusti i Moskva uppfyller alla ryska hjärtan med jubel och de ryska tidningarna med kommentarer och referat. Den har samlat deltagare från alla hörn av det väldiga riket och gäster från många främmande länder. Den har representanter från nationer, som t. ex. Georgien, som kan uppvisa femtonhundraårig litteratur och som äger starkt utvecklad ända sedan medeltidens dagar. Och sida vid sida med georgierna sitta författare från sådana delar av Ryssland, som först efter revolutionen, för kanske femton år sedan, fick sitt alfabet! Och började skriva för första gången!

Det är inte bara genom sina verk som

Maxim Gorki.

de ryska författarna stå i närmaste kontakt med det ryska folket. Hela skaran av delegationer från detta folk ha personligen infunnit sig vid kongressen för att sammanträffa med de beundrade skriftställarna, tala om sina önskemål och intressen. Soldater ur röda armén, pionjärer, arbetare, studenter, tekniker, matrosar.

Inte land på jorden kan uppvisa maken till intresse, ända ner i folkets djupaste lager, för en församling av författare utropar en journalist i en Moskva-tidning. Och det berättas om en grupp pionjärer från Irkutsk, som uppträdde på kongressen, och vars representant fick hålla ett litet anförande om det kollektiva författarskap som bedrevs i deras fjärra klass i den tioklassiga skolan borta i Irkutsk. Barnen begärde att få bli fotograferade tillsammans med Alexis Maximovitch, hos oss mera känd under namnet Maxim Gorki — och Gorki berättade för dem om sin hårda barndom

och rättade sig milt efter deras önskningsgar. Kongressen, som ägt rum under Maxim Gorkis ordförandeskap, har på sitt digra program hållt både principiella uttalanden om dikternas uppgifter i samtiden, redogörelser för olika slag av litteratur och rapporter från de olika landsdelarna. — Kanske det allra märkvärdigaste har varit att se hur det hemlighetsfulla förhållandet mellan författaren och hans publik här tagit nästan konkreta former, sammanfattar en annan deltagare sina intryck av kongressen. *Ven skriver ni för?* var helt nyligen ämnet för en rundfråga i en fransk tidskrift. På vilken fråga en författare svarade, att han hellre skulle vilja formulera problemet så här:

För vem vill ni skriva?

Med den frågan är knappast aktuell för de sovjetryska författarna. De erkänna själva med öppen glädje sin avundsvärd ställning: att få skriva med och för ett folk, som älskar dem, beundrar dem och för vilket litteraturen är en beständighet i det dagliga livet som de lika litet vill undvara som sitt dagliga bröd.

Mot denna bakgrund framstår Ilja Ehrenburgs tal till kongressen i all sin segerstolthet och glädje som en principiellt intressant deklaration. För att riktigt förstå författarnas ställning i Sovjet, sade Ilja Ehrenburg bl. a., måste man riktigt komma ihåg hur det står till med våra kolleger på andra sidan gränserna. Jag har själv både i Prag och Paris träffat tyska författare som flytt ur fångelser och koncentrationsläger. Deras arbetsrum var förstörda, deras böcker brända. De var berövade möjligheten att rikta sina ord till folket.

Medan vi har full frihet till kamratligt tankeutbyte om det som intresserar oss, ser vi ibland oss en kvinnlig kollega från Kina, Hou-Ven-Tchi, som berättar hur revolutionära kinesiska författare blivit levande begravnar. Bland våra gäster här är en tysk, Bredel, som suttit ett och ett halvt år i koncentrationsläger, en slovak, Novomeski — när jag sist var i Jugoslavien satt han i fångelse och skrev lyriska dikter i sin cell. Och vi känner till hur en så erkänd man som Romain Rolland får leva andligt isolerad från sin samtid. De ryska författarnas förbundenhet med staten och folket framträdde mot denna bakgrund som ett privilegium av det största värde.

Ilja Ehrenburg sade vidare i sitt roliga tal många spännande ord om Västerlandets ensidiga litteratur. Vad slysser hjälten i den västeuropeiska genomsnittsmännan? Han älskar. Han älskar lyckligt eller olyckligt, melankoliskt eller edligt. Men kärleken förblir konventionell, ty man kan inte förstå passionen hos en människa, som man

som förf. älskar att rita. Man slutar läsningen med en känsla av att vattnet saknas, att djupa klippåror äro stängda. Boken roar, men det undras mig om den ger törs efter det djupare vetande och den vördnad för naturen, som behövs för att vi skola hjälpa varandra. Men den ställer å andra sidan ingens studehög och den geografiskt intresserade blir förf. tack skyldig för att han med konstnärlig och gott humör givit ett nog så originellt tiv åt många geografiska fakta.

Greta Stendahl.

MEDDELANDE
Härmed meddelas att begravning i samband med eldödgångelse omfattande: Kista med öppning, fä-kareintyg och resolution för eldödgångelse, likvagn och bärande två bisättingen, blomxor på kistan, eldödgångelseavgift, byra av krematoriets kapell vid jordfästningen, arvode till organisation, lev. ljus på altaret och vid katalafalen, askurna, urrugv och gravöppning ordnas av oss till ett pris av **175 kronor**. Vi stå till tjänst med råd och upplysningar i allt som rör begravningar. **Womers Begravnings- och Eldödgångelsebyrå** 33 Sibyllengatan 33. Telefoner: 62 42 95, 61 30 51. Efter kl. 6 e. m. 38 40 47, 62 52 05.

JAG VILL TWÄTTAS SNABBT OCH VIL GÄR DÄRFÖR TILL

COHN'S
KEMISKA TVÄTT
Humblegårdsgatan 1-3. Tel. 67 55 44.
Observatoriegatan 12. Tel. 38 90 98.
Vattugatan 2. Tel. 10 77 72.

Kvinnor,
i förvärsvarbete eller arbetande i hemmet, böra känna det som en plikt mot sig själva och familjen att

sjukförsäkringen
är ordnad och väl ordnad. I Stockholm boende friska män och kvinnor i åldern 15-49 år vännas inträde i

STOCKHOLMS ERKANDA CENTRALSIJUKKASSA
Kornhamnstorg 4
En erkänd sjukkassa — den största tryggheten.

Bland **tidevarvets** mest anlitade boktryckerier står **Zetterlund & Thelanders** fortfarande bland **de främsta**

RADIKAL prispolitik, kort leveranstid och gediget utförande garanteras våra kunder.

SKEPSSBRON 40 · STOCKHOLM
TELEFON: 2311 80 (VÅXEL)

De arktiska havens hjältar.

De stora äventyret med Tjeljuskin-expeditionen har helt nyligen visats på film i Stockholm för en talrik församling av inbjudna. Det var, som minister Kollontaj i sitt hälsningsanförande påpekade, inte någon enkom komponerad film, utan livet självt som älskadt stoff därill, verkligheten utan romantisering.

Antingen det beror på att ryssarna, även när det gäller en icke konstnärlig film utan rent reportage, ha ett starkt sinne för effekter, eller det beror på ämnets väldiga dramatiska kraft, så gav föreställningen intryck av ett starkt gripande stycke liv. Man ville verkligen instämma med ett av de vetgiriga och till bristningsgränsen intresserade barn, som bekrade föreställningen med sin närvaro och som i en intensivt upprepad åskning frågade: Mamma, är det riktigt, alldeles sant?

Tjeljuskin lämnade Leningrad under festlig och förvånansfull stämning, med vinkande glada ryssar hängande på kajerna. Så besöker man Köpenhamns karaktäristiska hamn, där också för många svenskar, passerar den norska kusten, härd och dimmig och med ett par bilder örer vi så plötsligt förflyttade till de arktiska kraternas hav: Norra Ishavet med stora is- och snöslätter. Behörings sund med de enviga stormarna och tornhögna isberg.

Det dröjde inte länge förrän Tjeljuskin, ur stånd att längre forcera de allt våldigare ismassorna, blev liggande stilla i isen — där den slutligen pressades sönder och sjönk på två timmar. Hur dramatiskt, när radiotelegrafisten, sedan alla förord räddats över till det hastigt uppförda lägrät på isen, samlar ihop sina apparater och störtar ut från det dödsdomda fartyget. — Innan det gick så långt hade man hunnit få se

både vår goda bekanta, isbrytaren Krassin, som en gång bistod Tjeljuskin, stora massor av måleriska silar bland isblocken, samt bilder av det vetenskapliga arbete, som med gott resultat utfördes under expeditionen. Meteorologer t. ex. var en ung kvinna som med lätta steg röjde sig ombord i långboxor och pålsrock.

Från augusti till april vore svårigheterna stora. Den kritiska situationen, när lägrät hotades av överhandtagande ismassor blev slutligen flygfärdig — men ändå sedan den första flygfärdningen i början på april i år lyckades taga sig över från fastlandet, fortsatte räddningsarbetet med beundransvärd uthållighet. Expeditionsdeltagarna ställde i ordning en aerodrom på isen för att flygmaskinerna skulle kunna landa. Med otroligt tålmod hade de först loss de ojämna ismassorna och isblocken och körde sedan bort dem med hundsläder eller källkar, som de drogo själva. Sedan de fått en fin plan färdig kunde de med rysk glädje, d. v. s. springande, vinkande och skrattande med vita tänder, ta emot de räddande flygmaskinerna. En gång blev aerodromen förstörd av isöreslösa och man fick börja om från början och »byggja» en ny — arbetsprestationerna mättes i is-ton.

De första som fördes över från lägrät vore kvinnor och barn, väl inpåskade. Det minsta barnet, som fötts i lägrät, var en förtjusande liten flicka med svart-ögon. Under för undan föras även männen i säkerhet, slutligen den svårt insjuknade ledaren professor Schmidt själv. Han nästan lyfts ombord. De sista som komma över till fastlandet bli hissade som studenter under oerhörd jubel. Och så börjar triumftåget från Vlad-

vostok genom Sibirien till Moskva, där man när kulmen en och oerhörd festlighet på Röda Torget.

Det kan inte beskrivas hur fångslande de är, dessa emne, enkelt uttryckande och ändå strålände människor, som med det anspråkslösa leende ta emot folkmassans stormande jubel. Professor Schmidt själv, skäggig och mager och vänlig, de olika medhjälpar-

Professor Otto Schmidt.

no, skrattdiga och rundansiktade flygare, kvicka vetenskapsmän, den lilla flickan från lägrät, som ler vid paraden på Röda Torget med två små nykomna tänder i munnen.

Minister Kollontaj påminde om att det var en svensk, som gjort det första försöket att nå de trakter, dit Tjeljuskin trängt — Nordensfjölden. Att hjälteåden i polarisarna ha en viss tjusningskraft för svenskar än i dag, tyckte man sig också förstå. Då man börde den svenska publikens livliga applåder blanda sig med segerjublet på filmduknen: Paraden på Röda Torget för de arktiska hjältarna underbara hemkomst.

Cason.

drag här sett. Och jag skulle ofta vilja fråga, när jag läser en fransk eller amerikansk roman, vad den djurde hjälten lever av, var han har studerat och vilket yrke hans rival arbetar i. För att kunna förstå människornas kärlek, måste man känna till deras liv.

Men Ehrenburg kritiserade också vissa drag i den modernaste Sovjet-ryska litteraturen. Den syndar på sitt sätt, sade han. Den visar oss ofta människorna ensidigt — alltid i verksidan, på väg till kolleksen. Byggnadsställningen omkring den under byggd varande fabriken beskrivs ultra-teatraliskt, men människan är isolerad från det levande livet. Varför kan inte en stöt-brigadör, en monstärbetare vara en drömmare? Vi vill vita vad han drömmar om under sin ledighetsdag, när han ser vägnarna krusas av vinden. En stötbrigadör måtte väl kunna vara svartskjort, årelysten, få, också ledsmän! Det kan hända att han fört sin flicka. Och det är fel att då ägna tjugusidor åt beskrivningen av en ny maskin och bara två rader åt den stora förlusten — ungefär som en inregistrering av en officiell registreringsbyrå.

Våra arbetare är levande människor, två liv — det kan en stark ringstomme innebära...

Många bilister, som köra på Gislaved Cord, ha gjort en angenäm upptäckt: när ringen anslutas släpnas det som en rullande stömskiva varit i fullgott skick. Bilisterna ha vänt sig till fabriken, som försett stommen med en ny släpnas tillägg Ringarna ha efter regumningen, vilken utföres i originalformarna, blivit som nya.

Använd ringar med stark stomme — det betyder dubbel livslängd. Gör på

GISLAVED CORD
— den svenska kvalitetsringen

En budbärare från Montevideo.

En av de kända kvinnoaktivisterna i Föreningen Starna, Miss Riegel från Pennsylvanien har kommit till Stockholm för att här undersöka intresset för Montevideo-solutionen. Som Tidevarvets läsare kanske påminna sig innebar denna en enhällig anslutning från den Pan-Amerikanska kongressen 1933 till konventionen om kvinnors likställighet med män i nationalitetshänsed. Konventionen har sedan undertecknats av Föreningen Starna, och det är kanske inte så underligt att Miss Riegel är både stolt och nöjd.

Själv gammal rösträttsskvinna har Miss Riegel sedan i flera år varit ordf. för lag-kommittén inom National Women's

sade Ija Ehrenburg till sist, varför inte skilda dem som sådana med alla deras tankar och — känslor. Aldrig förr och ingen annanstans ha författarna haft en sådan platt i samhället som vi ryska författare ha. Det är huvudtemat i alla de intressanta uttalanden och anföranden, som ägnats kongressen. När vi kommer till fabriken, eller kolhosen eller arbetarklubben tas vi alltid emot med kärlek och framför allt med förhoppningar. Man väntar av oss villiga arbeten. Den borgerliga litteraturen må vara bra eller mindre bra, den åstadkommer ändå inte någon förändring i sina respektive länder.

Men vi ha rätt en stor gåva, den att alltid ha lysnare och den att besitta makten att med våra ord påverka konkreta förhållanden. Den ha vi fått, inte genom magi, utan tack vare den djupa mänskliga karaktären hos vårt socialistska samhälle, menar Ija Ehrenburg. Vi skriver inte böcker utan vidare, för skrivandets skull. Genom våra böcker påverkar och formar vi livet — och det ökar på ett förunderligt sätt vårt ansvar.

Party i Pennsylvanien och just på denna punkt har hon åtkilligt att berätta.

— Anser Ni, att en allmän konvention om jämlikhet har någon betydelse för kvinnorna i det gamla samhället, fråga vi, med tanke på de olika slag av undantagslagstiftning, som förekommer och tilltagningar i flesta nationer.

Ja, i den mån den utöstr arbete. Miss Riegel menar, att rösträttsörelsen och dess seger är ett bevis på, att den sega, tillgå, opinionsbildande verksamheten från kvinnornas sida icke är utskilt. Men hon tar också om flera exempel på, hur varje land utformar sin lagstiftning i enlighet med sina speciella förutsättningar. Som t. ex. hennes egen hemstat Pennsylvanien. Den har alltid fört en mycket liberal kvinnopolitik beroende på att det från början var kväkare som byggde upp det Pennsylvaniska samhället och hos kväkarna göres icke skillnad mellan kvinna och man. I den mån de gamla engelska traditionerna överförtas till den nya världen ärorem, ha kvinnorna haft åtskilliga motigheter att övervinna. Så t. ex. ifråga om förmyndarskap, skilsmässolagar och liknande.

Ett annat exempel på kvinnovänliga stater är Paraguay och Uruguay i Sydamerika, som ha fullt genomförd likställighet och som också, inom parentes sagt, bruka skicka förbluffande säkra, välutvecklade och unga representanter till de olika kvinnokongresserna. I dessa stater beror emellertid rikstingsheten med platser och utbildningsmöjligheter för kvinnorna på att man vill överflygla de färdiga räderna genom att besätta platserna i det allmänna tjänst med vita. Och eftersom de förra äro förlit förreträdda måste man använda allt vad som finns av vita — alltså även kvinnorna!

I fråga om nationalitetslagstiftningen betonar Miss Riegel än en gång den stora betydelsen av att den blir genomförd helt i likställighetens tecken för varje särskilt land. Det existerar otaliga orättvisor på den punkten. De skandinaviska länderna av vilka Sverige och Norge — ledsmant sagt, säger Miss Riegel — ratificerat Haagkonventionen som icke medger fullt genomförd likställighet, äro dock så goda kämpar för kvinnornas rättigheter i övrigt att man har rätt vara förhoppningsfull!

Böcker.

Norstedt & Söner har beslutat att räkna bort för vår ringa kännedom om den moderna holländska litteraturen och öka det ytterst sparsamma flödet av densamma vid vår horisont. Efter Madelon Lulofs »Gummis» och »Kulis» föreligger *Komedianten drago förbi* (7:50) av Johan Fabricius. Sedan man vill komma förbi det föga inbjudande omslaget möter man en imponerande berättartalang, hos vilken den episka bredden lyckligt parat sig med ögonblicksbildens skärpa. Fabricius är en ypperlig karaktärstecknare, som inte försummar biperzonernas konkretisering utan bygger med människomaterialets fyllighet och mårg. Lustigt nog slutar boken just där man tycker den borde börja, där de förra tomen borde glida in i ett ackord. Men känner man sig nöjd med vad man redan fått, så är det en levande och brokigt tvärl, målad med mästarens kunighet och inspiration. Anmärkningsvärd är Hans Reuterconas mynerligen eleganta, värddade och flytande försvenskning.

Sinclair Lewis har sin stora publik som måste få sitt köttben att gnaga på då och då, om den inte skall morra. Men efter »Ann Vickers» hade man dock gärna unnat honom en längre vilopaus. En litterär utmärkelse bör väl framför allt sporra i annat avseende än det rent kvantitativa. Fast hans ambition är tilltalande. Den sista boken *Konstverket* (Norstedts, 6:30) är en hyllning till den egna företagsamheten och den initiativrika målmedvetenheten. En man, som arbetar sig upp från ingenting till direktör för stora hotell. Hans väg är som allas kvagglig, men han slipper inte taget utan hänger envist i, medan hans jämnåriga och de, som anses mer begåvade och lovande, hamnar i dikena till höger och vänster om honom. Lewis kan ju konstner att berätta, även om han här inte gör det med inspiration. Det verkar mer som en sammansättning av anteckningar över reformer och praktiska detaljer i restaurantväsendet, som han gjort på sina resor och nu vilte ha användning för. Boken skulle också vara mycket roligt, underhållande, välskriven, ge en flökt av framstidsridandets hula charme, vara ett skarpskuret karaktärsporträtt — om den vore hällten så lång.

Ernst Norlind har i sin litterära verksamhet alltid visat en allvarig profil. Hans meditationer över tillvaron har varit liffrån från gottköpet. Så är även

Teaterveckan i Moskva

den 1—10 sept. skildras i artiklar för Tidevarvet av fil. lic. Karin Schultz, som kommer att följa dess mångsidiga och intressanta program. Fröken Schultz fick tillsammans med ett ganska stort antal resenärer, företrädesvis från Sverige och Amerika, i onsdags inviga den nya bätförbindelsen Sverige—Ryssland. Katedralen, Amerikaljens eleganta båt, avgick då på sin första tur, som man hoppas skall bli inledningen till regelbunden bätförbindelse Stockholm—Leningrad. Resan var trettiosex timmar. Ett stort framsteg i de svensk-ryska turistförbindelserna.

Följ frisinnd ungdomsrörelse

i **UNGDOM** OCH **FRISINNE**
Prenumerationspris 2.—kr. pr. år.
Exp.: Ad. Fredr. Kyrkogata 12 III
Stockholm. Postgirokonto 3650.

IDUN

Ger Er varje vecka värdefulla tankar, god litteratur, angenämt förströelse och praktiska råd.
Läs IDUN

den sista boken, Franciskusnovellerna / *Helgonets spår* (Bonniers, 4:50). Den religiösa förankringspunkten, hjälteberget för de med denna världen oöfverfästilla, är ett språkligt, som slagit djupa rötter i honom. Under sin vistelse i Assisi har han givetvis oundgängligen fångats i den där allt uppslukande stämningen, där det stora heliga namnet satt sin prägel på allt, från individens innersta tanke till livets yttre gestaltning, i synnerhet gäller detta naturvistets sinna i det kloster, där Norlind vistades. Det är några bilder ur numrons liv, han målar. Bilder om kamp och självhövande, om tron som kraft, om offrandets glädje och heroismens lycka. Kanske är hans stil inte tillräckligt målände, hans sinne för det välslentiga och oöversiktliga ej fullständigt proportionerat, men han berättar med enkelhet och ömhet värde. Själva ämnesvaldet hör till de mindre vanliga och i våra litterära leder ej alltför uppskattade. Därför anammar man tacksamt hans lilla bok, som är ett gott bevis på dess uppvisningsoroligt sökande, allvarigt inställda väsen.

Eyvind Johnsons berömme och talang börjar nu bli så uppmärksammat, att man knappast behöver orda om den mer. Men det är svårt att låta bli, därför att man vid läsning av hans arbeten ständigt tänker: Talang det har han då för tjuo! Hans konstnärskap är rikt och godfjärligt, kraftfullt och ömt — just som en konstnär skall vara. I novellsamlingen *Än en gång, kapten!* (Bonniers 5:50) ingår förutom den lyckade titelnovellen särskilt en, *Svär stund*, som med sin levande känsla och sitt humoristiska genymt står på toppen av svensk novellkonst. Även är där ett par noveller om liv och kärlek bland kringsvassade cirkusartister som är strålände både i utläggning och utförande. Som helhet är måhända inte boken så remarbabel som den förra novellsamlingen *Natten är här* (1932), men den visar att författarens alltfjärlig har ett stadigt grepp om teiken och idéinnehållet. Råkar man samtidigt läsa en av Johnson i Bonniers Litterära publicerad novell »Tidig upplevelse» så förstår man, att vi här ha en novells mästare av betydande mått. Han förenar en varm mänsklig uppfattning med en elegant och flytande stil var kraftfulla klanger aldrig bli brutala eller råa, utan rörer en hög estetik norm, som är nog så överraskande att finna bland de unga.

En bok av stort värde, med enkelheten skönhet och kärleksfullhetens klara svälte är Ronald Fangens *En kvinnas väg* (Bonniers 5:75). Fangens konstnärskap har här kommit med ett mänskligt dokument, vars sällsamma mognad, fulltoniga och djupa akord röjer hans i bästa mening manliga behärskning. Man fascineras av den, vaggas i dess mjuka rytmer och njuter dess stillsamma melodi. Det är en bok om kvinnlig heroism och kvinnlig svaghet — eller kanske rätt och slätt mänsklighet — framlagd med intuition och nobel stränghet. Den tjuar med sitt nordiska vemod, och dess harmoniska gånga är som en anskning. Endast de bästa sidorna av den moderna — annars ofta överdrivna — intellektualismen bilda här grundstommen.
Johan Falck.

TIDEVARVET
Trievaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm.
REDAKTION:
Telefon 20 48 42. Mottagningstid 10—12.
EXPEDITION:
Telefon 20 48 42.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m. Postgiro 1544.
PRENUMERATIONSFRIS:
För helår kr. 6.— halvår kr. 3:25, kvartal kr. 1:75. Lösnummer 15 öre.
ANNONSFRIS:
I text 25 öre per millimeter.
Stockholm 1934
Zetterlund & Thelander Boktryckeri A.-B.